

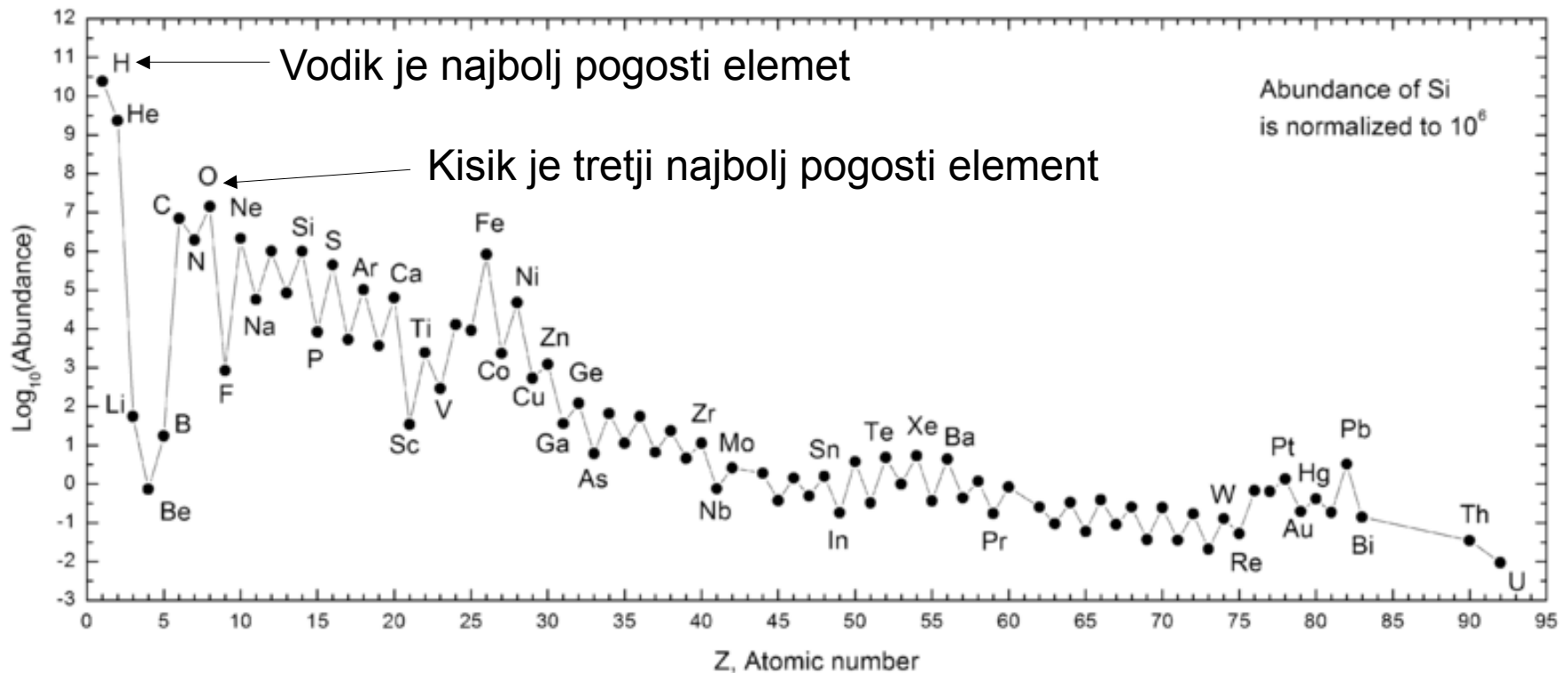
A large iceberg floats in the ocean. The top part is above the water, and the much larger bottom part is submerged. The text is overlaid on the submerged part.

Planet Zemlja in voda v našem Osončju

Mirko Kokole

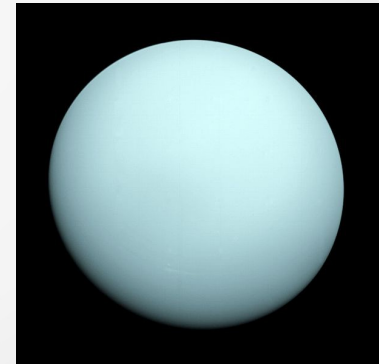
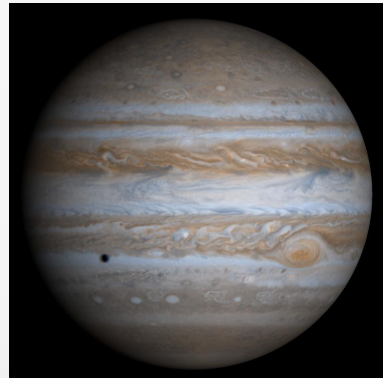
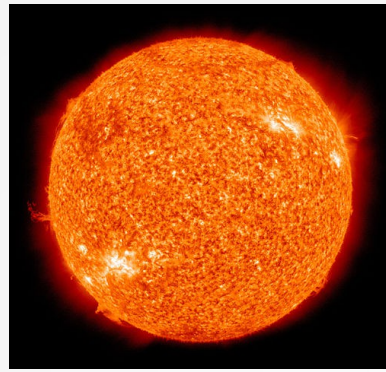

Pogostost elementov v vesolju

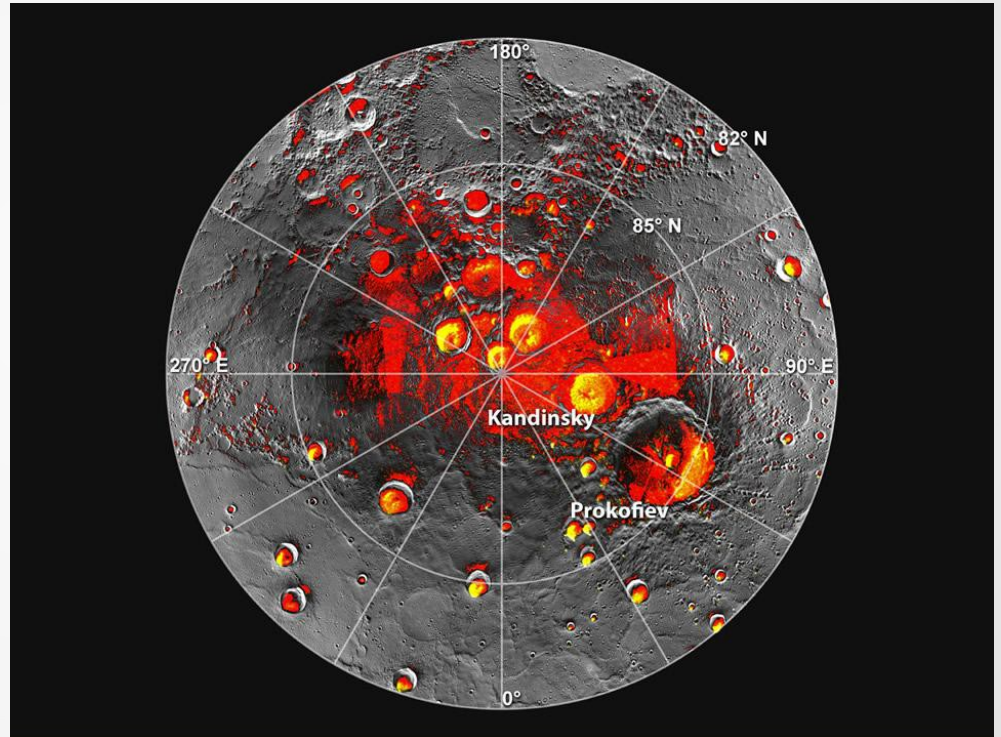
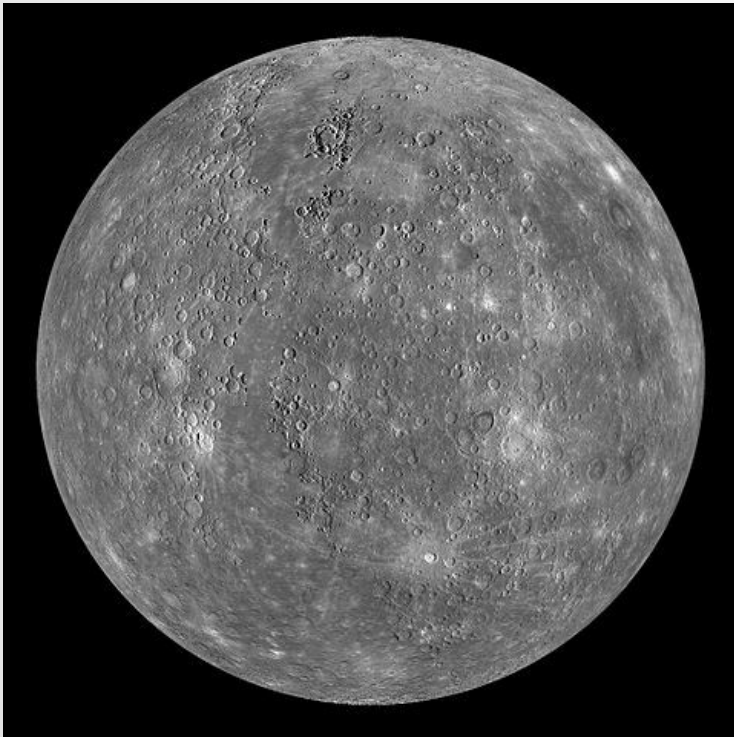
Vodne molekule so v vesolju zelo pogoste.

Kje najdemo vodo?

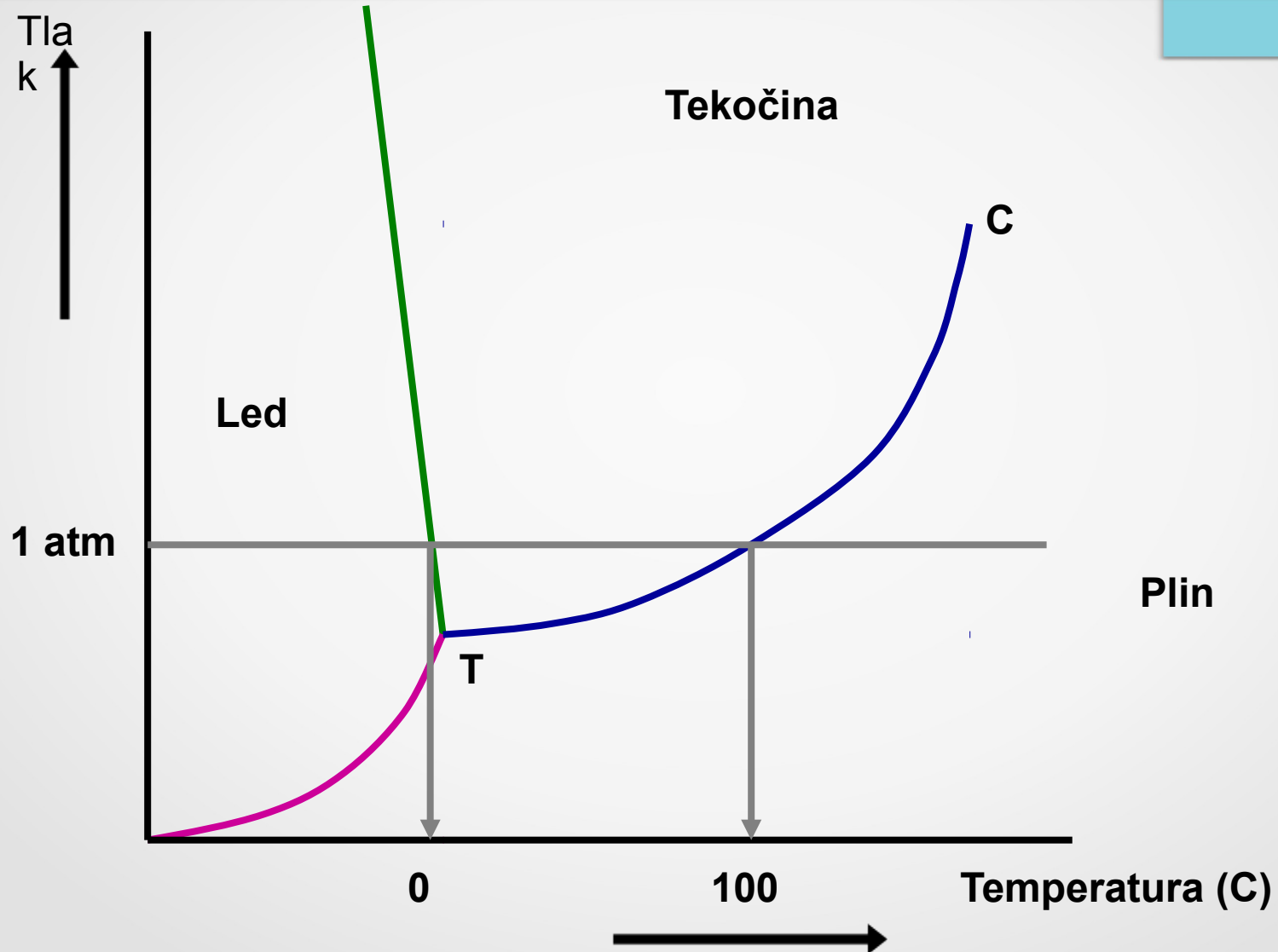

Voda na Merkurju

Fazni diagram vode

Kdaj najdemo tekočo vodo

- Atmosfera s primernim tlakom
- Prava temperatura atmosfere
- Stabilnost atmosfere
- Stabilnost temperature

**Naselitveno ali bivalno območje
(Habitable Zone)**

Temperatura planeta

- Izsev zvezde
- Oddaljenost planeta od zvezde
- Albedo planeta
- Atmosfera planeta

albedo=0.3 (absorpcija svetlobe)

$a = 1$ a.u. (oddaljenost od Sonca)

$j_0 = 1340 \text{ W/m}^2$ (solarna konstanta)

Ledišče vode pri 1 atm. je pri $T=273 \text{ K}$

$T_e = 255 \text{ K}$

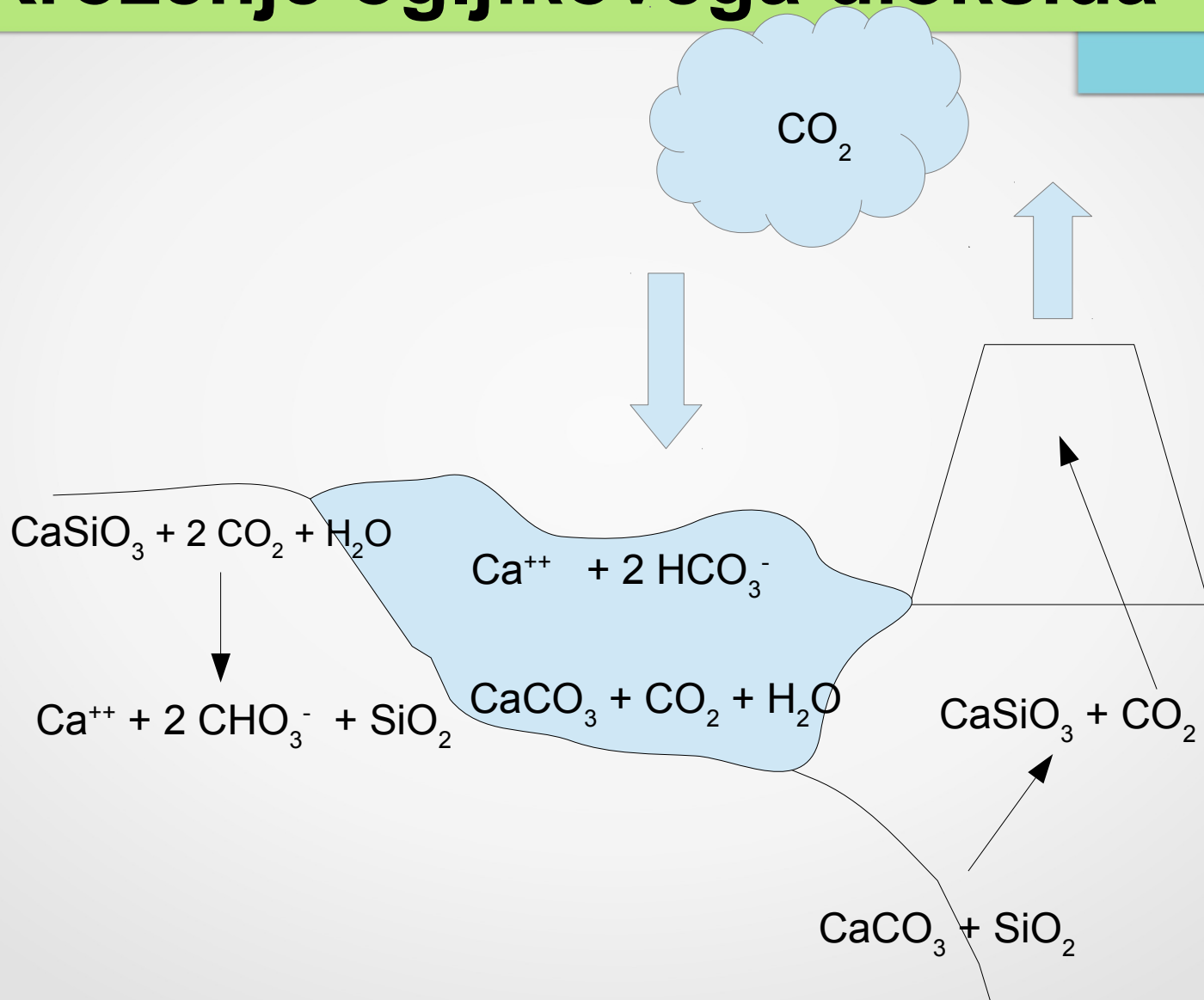
$T_s = 288 \text{ K}$ (toplogredni plini)

Stabilnost temperature

- Sonce in zvezde spreminjajo izsev
- Danes 30% večji kot pred 4.5 milijardami let
- Tekoča voda na Zemlji obstaja vsaj 3.8 milijard let
- Potrebujemo proces za stabilizacijo temperature

Kroženje ogljikovega dioksida

Izračun bivalnega območja

- Masa zvezde
- Radij zvezde
- Efektivna temperatura zvezde
- Masa planeta
- Radij planeta
- Orbita planeta
- Albedo planeta - oziroma izračun atmosfere.

Meje bivalnega območja

Spodnja meja:

- Podivjani toplogredni pojav
- Popolna izguba vode

Zgornja meja.

- Popolna zamrznitev

Meje bivalnega območja Osončja

Kasting, 1993

Spodnja meja:

1. Podivjani toplogredni pojav
2. Izguba vode

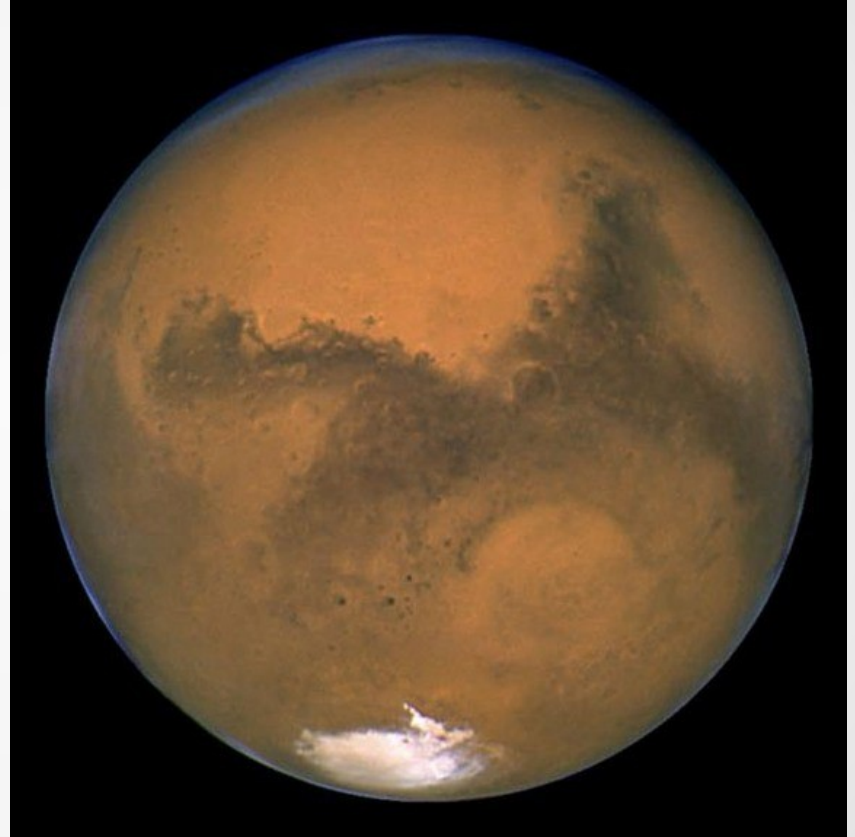
Naše Osončje 0.95 a.u.

Zgornja meja:

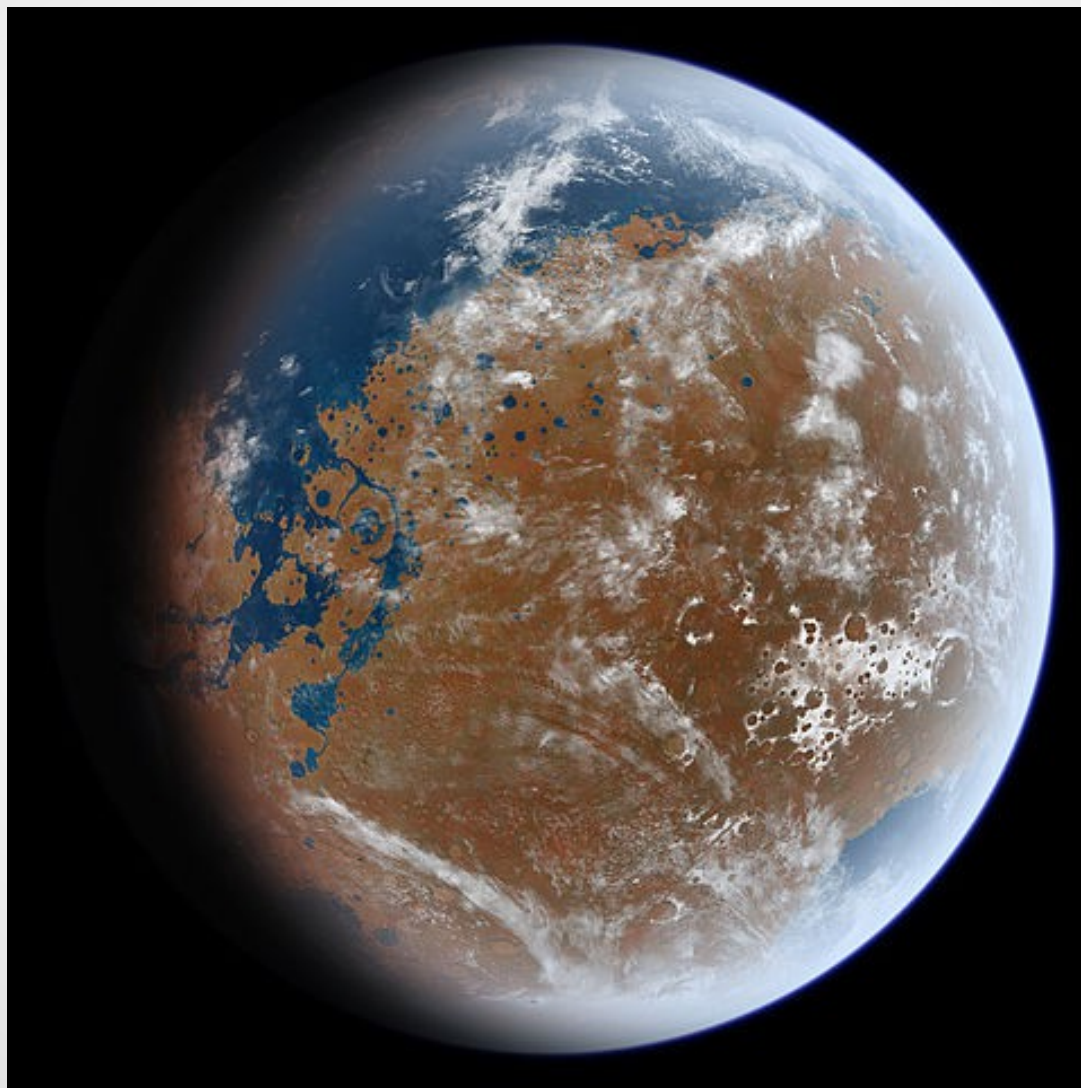
1. Popolna zamrznitev.
2. Maksimalni toplogredni pojav

Naše Osončje 1.70 a.u.

Venera in Mars

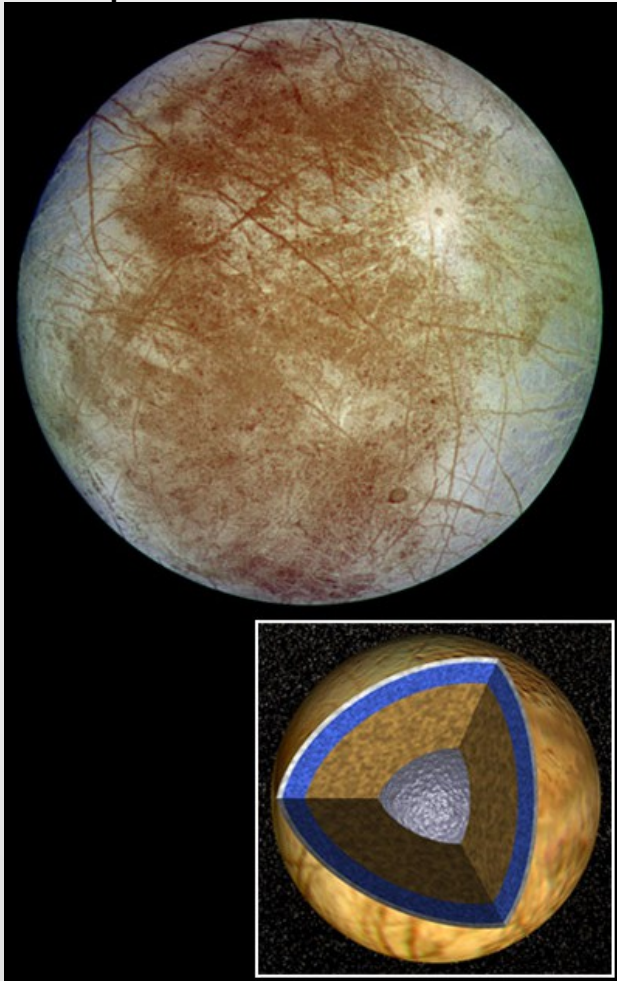
Ocean na starodavnem Marsu

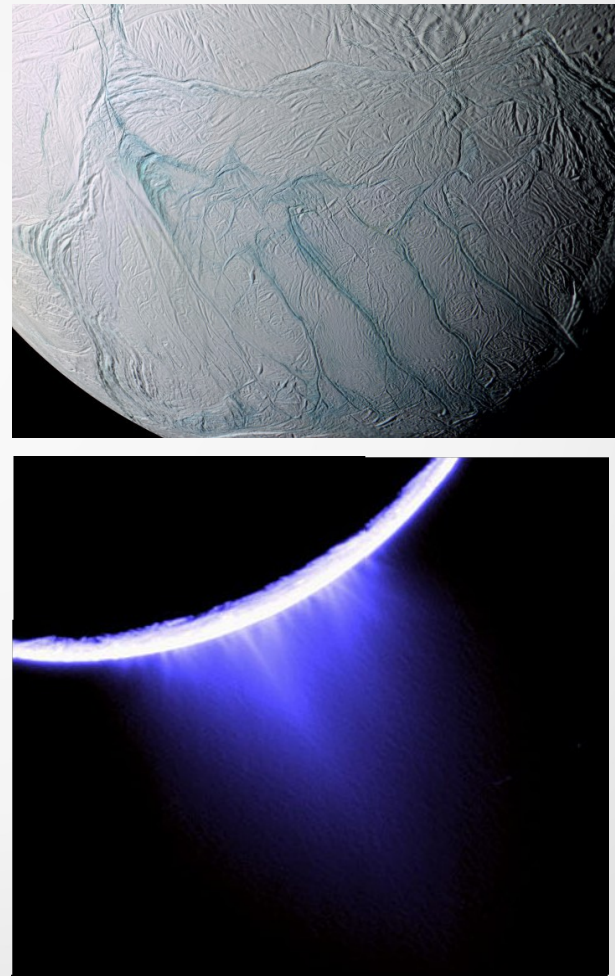

Tekoča voda izven bivalnega območja

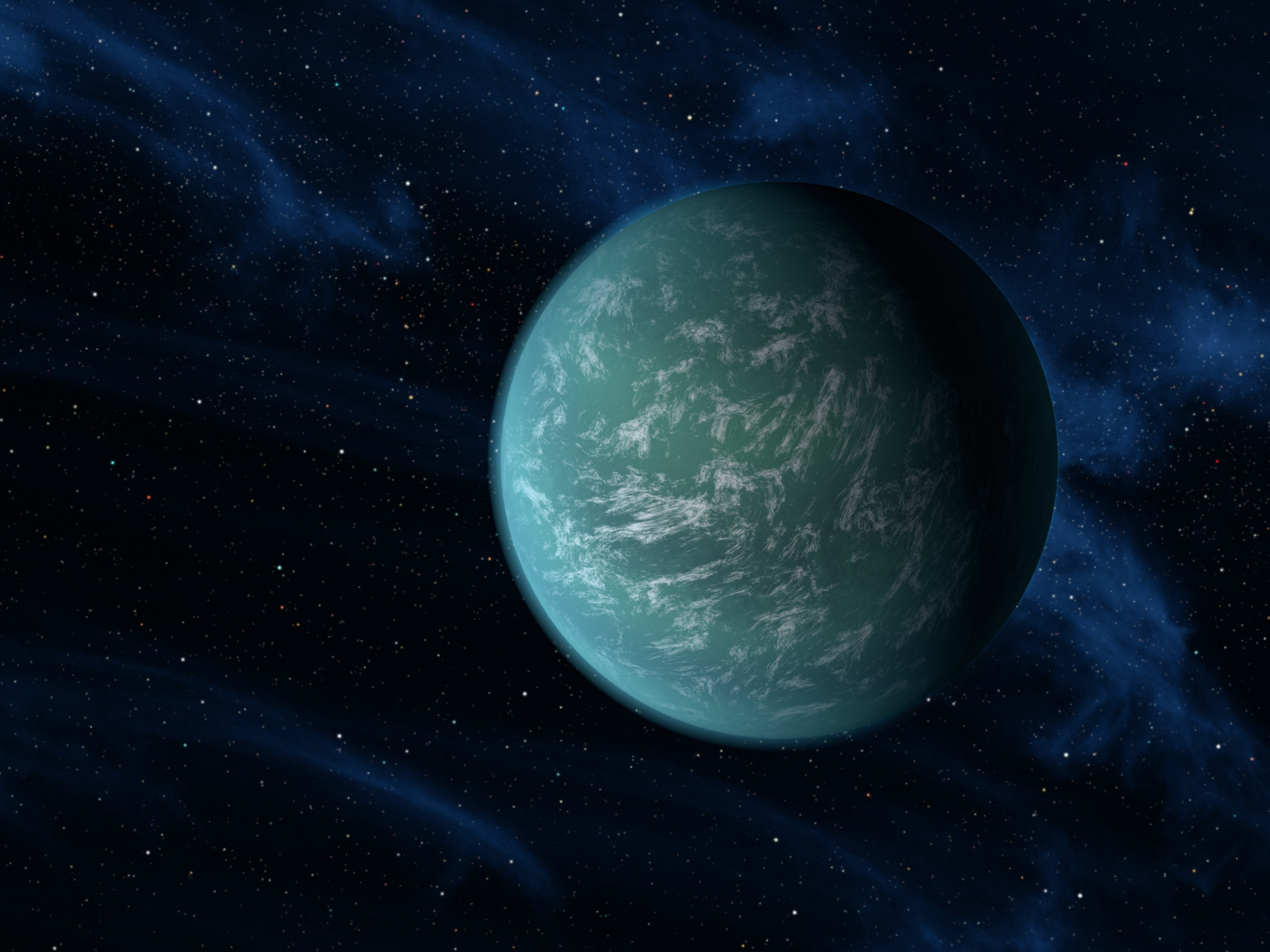
Europa

Enkelad

Viri fotografij

Prosojnica 1:

E. Kolmhofer, H. Raab; Johannes-Kepler-Observatory, Linz, Austria, Wikipedia
NASA/Apollo 17 crew, Wikipedia
Marshall Auerback

Prosojnica 2:

Wikipedia

Prosojnica 3:

E. Kolmhofer, H. Raab; Johannes-Kepler-Observatory, Linz, Austria, Wikipedia
NASA/SOHO
NASA/Apollo 17 crew, Wikipedia
NASA/HST
NASA/JPL/University of Arizona
NASA/JPL/Voyager
NASA/Ricardo Nunes
NASA/APL

Prosojnica 4:

NASA/APL

Prosojnica 7:

NASA/Pioneer Venus Orbiter
NASA/HST

Prosojnica 13:

Ittiz, Wikipedia

Prosojnica 14:

NASA/Galileo
NASA/JPL/Space Science Institute

Prosojnica 15:

NASA/Ames/JPL-Caltech